

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Mesačník Bratislavskej regionálnej komory SOPK

Číslo 5 / Ročník VI. • Máj 2013

REGIONFEMME uspel aj vo svete

Do finále súťaže najlepších projektov zo 65 obchodných komôr zo 42 krajín sa prebojovalo 25 najlepších v piatich kategóriách. Súťaž bola vyhlásená Svetovou komorovou federáciou Medzinárodnej obchodnej komory. O víťazoch v každej kategórii sa rozhodovalo na 8. Svetovom kongrese obchodných komôr, ktorý sa konal v dňoch 22.- 25. apríla 2013 v katarskej Doha.

V kategórii „Najlepší medzinárodný projekt“ sa predstavil aj projekt REGIONFEMME z Bratislavskej regionálnej komory SOPK, ktorý na kongrese zastupovali riaditeľ BRK SOPK Juraj Majtán a manažérka projektu Ivana Kondášová (na snímke s predsedom

SOPK Petrom Mihókom). V tejto kategórii súťažili s projektmi Bristolskej obchodnej komory, obchodnej komory v Ankare, Čínskej obchodnej komory a Obchodnej komory priemyslu a poľnohospodárstva v Tanzánii.

Tesným rozdielom napokon zvíťazila Bristolská obchodná komora, ale, ako vyplynulo z kuloárnych rozhovorov, len o kúsok pred Bratislavskou regionálnou komorou SOPK s projektom, zameraným na podporu podnikania žien, vzdelávanie a cezhraničnú spoluprácu Sloveniek a Rakúšaniek. Zhrnutie štvorročnej cesty, ktorá viedla až k tomuto celosvetovému úspechu, prinášame na 12. strane.

Ivana Kondášová

Fondy skrátili mestá a obce kraja

Témou dnešného čísla sú fondy Európskej únie. Mnohé mestá a obce z nich čerpajú prostriedky na skvalitnenie života svojich občanov, a tak sme oslovili niekoľkých s otázkou: Aké máte skúsenosti s využívaním fondov EÚ a čo by sa, z Vášho pohľadu, malo v tejto oblasti v nasledujúcom období zmeniť?

Ing. arch. Hana Hlubočká primátorka mesta Modra

Dnešná Modra sa podstatne líši od Modry prvých plánovacích rokov 2004-2006. V tom čase Modra začala prvýkrát riešiť otázku strategického plánovania, ktoré sa aj úspešne zrealizovalo.

Modra vybrala nosné projekty, ktoré boli pripravené v projekčnej fáze a pomaly začala využívať ponúkané finančné možnosti.

Plánovacie obdobie 2007-2013 sa nieslo skôr v duchu dokončovania realizácie úspešne podporených pro-

pokračovanie na strane 3

Téma eurofondov zaznieva čoraz intenzívnejšie, nakoľko v ohrození čerpania sú stamilióny Eur z obdobia 2007 - 2013. Bola by obrovská chyba ak by sme neboli schopní tieto zdroje zmysluplne využiť. Úžitok je minimálne dvojaký. Jednak vo forme výsledkov projektov a po druhé, veľké penzum práce pre tých, ktorí sa na realizácii prác v projektoch podieľajú. A nemusí ísť iba o infraštruktúru, ktorá by však mala byť prioritou, ale aj v iných oblastiach je možné fondy rozumne zužitkovať. Nanešťastie, vždy sa nájde niekto, kto spôsobil zdržanie, odklad, zmeny v projektoch a obvyčajne je to už ten, ktorý v súčasnosti nenesie žiadnu zodpovednosť. Človeku tak príde na um, či by sa aj mandát vládnutia nemal predĺžiť, aby sa nebolo na koho vyhovárať. Ale to je len taká malá, dúfam nerealizovateľná, úvaha. V každom prípade „poučenie z vývoja“ z tohto programovacieho obdobia by sa malo využiť na prípravu nového obdobia 2014 - 2020, ktoré by mohlo byť z hľadiska objemu zdrojov pre nás ešte zaujímavejšie. Vo vnútri čísla prinášame na túto tému niekoľko zaujímavých informácií. Držme teda palce nielen našim hokejistom na majstrovstvách sveta, ale aj našim súčasným vládnym predstaviteľom, aby sa nám podarilo zachrániť všetky využiteľné zdroje.

www.basopk.sk

EDITORIÁL

Juraj Majtán

Riaditeľ Bratislavskej regionálnej komory SOPK

TÉMA ČÍSLA

Eurofondy

OBSAH

2 Úspora energie zákazníkom ešte veľa nehovori

6 Peniaze únie pomáhajú vyrovnávať rozdiely

8 Výhodu budú mať tí, čo budú pripravení

10 Slovensko má šancu získať viac z fondov

14 Podnikateľský servis

Ing. Rastislav Rázus

Člen zhromaždenia delegátov BRK SOPK

Úspora energie zákazníkom ešte veľa nehovorí

V minulom čísle nášho časopisu sme sa venovali stavebníctvu a nelichotivej situácii v tejto oblasti v posledných rokoch. Možno aj preto je nasledujúci rozhovor s predsedom Predstavenstva IDOPS družstva Ing. Rastislavom Rázusom v niečom iný. Prinajmenšom v tom, že aj v kríze hľadajú a prinášajú moderné riešenia.

? Vaša firma pôsobí vo viacerých zaujímavých oblastiach – od dodávky parkovacích systémov, cez technologické stavby, nízkoenergetické domy až po obnoviteľné druhy energie. Ako sa Vám darí v jednotlivých oblastiach, kde to ide lepšie a kde sa podmienky v posledných rokoch zhoršili?

Naša firma je na trhu viac ako 20 rokov a spolupracuje aj s firmami v zahraničí – Česku, Bulharsku, Rakúsku a Švajčiarsku. Je to aj z dôvodu, že naša firma vždy na trh prinášala progresívne technológie, alebo náročnejšie aplikovateľné technológie.

V súčasnosti na trhu pôsobíme s technológiou DOPA, čo je vlastne dvojplášťový zásobník s vákuovým vnútorným plášťom s nepretržitou detekciou tesnosti zásobníka. Tieto zásobníky sú určené na skladovanie nebezpečných ropných a chemických látok. Za túto technológiu sme v roku 2011 získali Cenu Inovácie v ČR, sme nominovaní na stavbu roka 2012 v ČR.

Stavebný systém ZIPHOME je vyvinutý pre efektívnu a rýchlu výstavbu nízkoenergetických budov s garantovanými parametrami. Systém ZIPHOME sa skladá zo sendvičových ZIP panelov, ktoré vyrábame pod dohľadom certifikačnej skúšobne. Pri stavebnej hrúbke obvodového plášťa rodinných domov 35 cm dosahujeme výborný a iba ojedinele prekonaný tepelný odpor $U=0,12$ (W.m-2.K-1). Tak napríklad pri klasickom rodinnom dome pôdorysného rozmeru 10 x 10 m získa zákazník pri použití nášho stavebného systému ZIPHOME približne o 7 - 10% obytnej plochy navyše (temer jednu miestnosť), na energiách môže zákazník za 8 rokov ušetriť na novom aute a hrubá stavba je hotová za cca 14 dní. Kvalitný obvodový plášť potom umožní stavať energeticky nezávislé domy, ktoré legislatíva vyžaduje po roku 2020, už dnes.

Asi sa zhodneme v názore, že centrá metropol majú pomerne vážne problémy s riešením statickej dopravy. Automatizované parkovacie systémy sú vyvinuté, aby vytvorili na výrazne malom priestore dostatok parkovacích kapacít pomocou domnejšej technológie. Tak napríklad na ploche dvoch parkovacích miest je možné urobiť až 10, alebo na 3 miestach postaviť až 70 miest, alebo z 5-tich miest až 140 parkovacích miest. Tieto systémy vieme ponúknuť na trhu, ak je skutočný záujem o riešenie problémov v statickej doprave. I keď sú drahšie ako parkovacie miesta vytvorené na voľnej betónovej ploche, alebo na obecnej komunikácii, sú pri dnešných nových cenách parkovného už teraz vysoko efektívne.

? Môžete, z Vášho pohľadu, zhodnotiť podnikateľské prostredie na Slovensku? Čo by sa malo zmeniť?

Podnikateľské prostredie je poznačené celkovou recesiou eurozóny, čo sa prejavuje predovšetkým v nižšom dopyte po stavebných prácach generovaných štátom. Na druhej strane, slovenskí zákazníci len veľmi pomaly reagujú na ponuku moderných stavebných riešení pri ochrane životného prostredia alebo úspor energií. Toto nevidíme napríklad u zakladajúcich členov EU. Kvalitnou technológiou sa tu zákazník rád vyhne hroziacej resp. likvidačnej pokute za znečistenie životného prostredia alebo vie, že rodinný dom napr. zo systému ZIPHOME ho zbaví nákladov na drahé kúrenie, a že vlastne na tom sám zo strednodobého hľadiska získa.

? Šírka záberu Vášho družstva je naozaj veľká a určite náročná na riadiacu prácu.

Pomáha takáto diverzifikácia pri prekonávaní následkov krízy?

Diverzifikácia firemných produktov a ich teritoriálna ponuka, hlavne zahraničná, sú jedným z možných riešení prekonania stavebnej recesie na Slovensku alebo v EÚ. Pri riadení takto diferencovaných produktov a zahraničných trhov počítame. Základom je predovšetkým zahraničné „zastúpenie“ v rôznych formách. Za základ úspešného riadenia považujeme komunikáciu vo viacerých jazykoch. Dôkazom toho je napr. aj naša webová stránka v 5-tich jazykových verzách.

Stavebníctvo je poznačené všeobecným poklesom spotrebiteľského dopytu. Na druhej strane vidíme, že Slovensko má vysoko náročné domy na vykurovanie, nemá dostatočné kapacity na skladovanie a výrobu látok, ktoré sú nebezpečné z pohľadu ochrany životného prostredia. Sme preto názoru, že investície do napr. rodinných domov s nízkymi nákladmi na kúrenie alebo do technológií chrániace životné prostredie sú investície, ktoré sa slovenskému zákazníkovi vrátia z úspor, ktorú mu prinesú, alebo napríklad v prípade technológií automatizovaného parkovania (APS) mu umožnia získať priestor v preľudnených aglomeráciách.

? Stali ste sa členom Zhromaždenia delegátov BRK SOPK na najbližšie volebné obdobie. S akými očakávaniami a predsavzatiami do tejto funkcie vstupujete?

BRK SOPK je organizácia, ktorá je pre zákazníka dôveryhodná a preto môže pomôcť nášmu podnikateľskému snaženiu a priniesť tak zákazníkovi pre neho nesporné a životne výhodné efekty.

Ďakujem za rozhovor.

M. Zervan ●

jektov a investičných zámerov. V tomto období boli aktívnejšie občianske združenia a kultúrne organizácie mesta. Od roku 2010 sa pomaly pristúpilo ku koncepčnému vedeniu mesta. Manažment mesta sleduje cieľ prípravy strategických a koncepčných dokumentov, ktoré však vôbec nespomaľujú realizáciu už pripravených projektov. V minulosti plánované aktivity a projekty dostávajú reálnu podobu aj vďaka príprave a systematickým krokom. Projekty s malými investičnými vstupmi, využitím potenciálu ľudí, pracovného tímu a zanietených aktivistov sa darí mestu dnes už zhmotňovať. Modra sa stáva slobodným kráľovským mestom, ktoré predstavuje svoj príbeh cez úspešné realizácie projektov, ktoré sú sprevádzané rôznorodými aktivitami. Je to komplex a súhra fungujúcej bunky, ktorá pracuje pre celý mestský organizmus v tele regiónu a súčasnej Európy.

Mesto Modra je súčasťou Bratislavského samosprávneho kraja, ktorý v možnostiach využívania eurofondov ťahá za kratší koniec. Časom sa ukázalo, že územné rozdelenie v rámci krajov SR je z hľadiska čerpania fondov nevyvážené. BSK je diskriminovaný a posudzovaný ako „najvyššie podľa HDP“, ide však o neobjektívne štatistické hodnoty, ktoré vôbec neodrkadujú realitu života. Legislatívne obmedzenia a administratívne zložité postupy, netransparentné hodnotiace postupy, obmedzujúce podmienky výziev - to všetko sa podpisuje na nevyužití eurofondov v plnej miere s cieľom ich praktického využitia. Komplikované postupy podávania žiadostí majú za následok, že mestá a obce nemajú vyriešené elementárne problémy (doprava, technická infraštruktúra, zázemie pre ZŠ a MŠ) a sú nútení venovať sa soft aktivitám a nie tým najdôležitejším, čo podporujú ich trvalo udržateľný rozvoj.

Veríme, že nové plánovacie obdobie zohľadní všetky kritické miesta a minimálne sa pokúsi odstrániť nedostatky, ktoré

komplikovali a obmedzovali využívanie a čerpanie financií z EÚ.

Ing. Karol Kvál primátor mesta Senec

Mesto Senec má veľmi dobré skúsenosti z čerpania a využívania eurofondov. Získalo

značné prostriedky na realizáciu veľkých investičných projektov. V novom programovacom období by sme uvítali, keby Bratislavský samosprávny kraj mohol čerpať zo všetkých operačných programov a aby sa zvýšil percentuálny podiel z eurofondov pre BSK. *Miroslav Zervan* ●

Na ceste k e-demokracii

V apríli uplynul rok od zavedenia Európskej občianskej iniciatívy (EOI) – novinky, ktorú v prospech európskych občanov priniesla Lisabonská zmluva.

Zjednodušene možno povedať, že tento nástroj umožňuje jednému miliónu občanov z minimálne siedmich členských krajín EÚ predložiť Európskej komisii občiansku iniciatívu v oblasti, ku ktorej by podľa predkladateľov mala byť prijatá európska legislatíva. 12-mesačné resumé ukazuje, že Európska komisia dostala 25 návrhov občianskych iniciatív, z ktorých bolo 14 iniciatív zaregistrovaných a v súčasnosti zbiera podpisy na splnenie kvantitatívneho (milión podpisov), resp. geografického kritéria (7 členských krajín). V tejto súvislosti je potrebné doplniť, že Európska komisia je oprávnená odmietnuť zaregistrovanie príslušnej iniciatívy v prípade, ak sa týka oblasti/otázky, ktorá nespadá do kompetencie EK a teda v nej nemôže predložiť legislatívny návrh, resp. ak odporuje zmluvám o EÚ, európskym hodnotám a európskemu právu.

V prípade splnenia kritérií sa musí uskutočniť verifikácia, čiže overenie vyzbieraných podpisov, hearing v Európskom parlamente a následne záverečné posúdenie a rozhodnutie Európskej komisie, či v súvislosti s príslušnou iniciatívou možno začať legislatívny proces.

Doteraz zaregistrované iniciatívy sa dotýkajú širokého spektra európskych tém. Sloboda cestovania a práce v rámci EÚ, sociálna spravodlivosť, pluralizmus médií či kvalita vzdelania – to sú len niektoré z tém, do ktorých kontextu spadajú spomínané iniciatívy. Je zrejme, že európski občania berú svoje práva vážne a majú záujem aktívne sa zapájať do procesu prijímania európskej legislatívy, ktorá ovplyvňuje ich každodenný život. Európska občianska iniciatíva má však aj svoj ďalší, širší rozmer. Participatívnu demokraciu posúva na kvalitatívne vyššiu

úroveň a je predzvestou niečoho, čo možno nazvať skutočnou pan-európskou diskusiou medzi občanmi. Digitálna agenda pre Európu, jedna z vlajkových iniciatív Stratégie EÚ 2020 (okrem iného) vyzýva členské krajiny na zavedenie elektronických občianskych preukazov. Tie už dnes existujú napr. v Estónsku a občania ich nevyužívajú len ako elektronické nosiče svojich osobných údajov a zdravotných záznamov. Veľmi jednoduchým a pohodlným spôsobom sa prostredníctvom nich zúčastňujú na voľbách. Spolu so súčasným trendom sociálnych médií typu Facebook či Twitter, ktoré občanom umožňujú rýchlo a jednoducho zdieľať svoje myšlienky, obavy či konštruktívne návrhy, teda možno do budúcnosti anticipovať vznik transnárodných diskusií a etablovanie sa skutočnej „e-demokracie“.

V súčasnosti v Európe badať jasný posun k väčšej a hlbšej integrácii európskych krajín, a to najmä z ekonomického hľadiska. Je prirodzené, že paralelne so zväčšujúcimi sa kompetenciami Európskej komisie ohľadom posudzovania národných rozpočtov alebo zverejňovania detailných odporúčaní pre členské krajiny, silnie hlas európskych občanov s cieľom aktívne sa na tomto procese podieľať.

Európska občianska iniciatíva je v tomto smere prvou lastovičkou. Pretavenie prvej občianskej iniciatívy do podoby európskej legislatívy, ktorého svedkami možno budeme už o pár mesiacov, bude jasným potvrdením, že Európska únia je založená na svojich občanoch a hlas európskeho občana má svoju váhu.

Možnosť aktívne ovplyvňovať veci európske majú týmto spôsobom aj slovenskí občania a aj ich účasť na občianskych iniciatívach zabezpečí, že tento nástroj sa v budúcnosti stane štandardnou formou príspevku európskych občanov k tvorbe legislatívy v EÚ.

Zuzana Dutková, Brusel ●

PREŠPORSKÝ podnikateľ

Prešporský podnikateľ • Ročník VI, číslo 5/2013

Registračné číslo: MK SR: EV 23/08

ISSN: 1337-8295 • © BRK SOPK 2008

Vydáva: Bratislavská regionálna komora SOPK

Adresa: Jašíkova 6, 826 73 Bratislava

IČO: 30 842 654

Tel.: 02 / 4829 1257

e-mail: mzervan@googlemail.com

Šéfredaktor: Miroslav Zervan • Tel.: 0905 436 937

Grafická úprava: IMPULS ART s.r.o.

Tlač a distribúcia: Tlačiareň Sineal, spol.s.r.o.

Spoločne na CONECO

Na medzinárodnej výstave CONECO RACIO-ENERGIA sa v spoločnom stánku Bratislavskej regionálnej komory SOPK prezentovali aj dve naše členské firmy - Elektrotechnické produkty, s.r.o. a Compag SK, s.r.o. Účasť na výstave splnila svoj účel, naše členské firmy získali poznatky pre úspešné smerovanie svojej činnosti a predovšetkým nových zákazníkov pre svoje výrobky.

Miroslav Zimek

Seminár o vymáhaní dlhov

Bratislavská regionálna komora SOPK spoločne s Európskou komisiou – Generálnym riaditeľstvom pre podnikanie a priemysel Vás pozýva na bezplatný Cross border business seminár „Zjednodušenie cezhraničného podnikania v EÚ“ ktorého cieľom je oboznámiť záujemcov s opatreniami EÚ na podporu podnikania a zjednodušenie cezhraničného vymáhania dlhov na jednotnom európskom trhu.

Seminár bude 16. mája od 9. h v Austria Trend Hotel Bratislava a jeho garantom je Európska komisia, Generálny direktoriát pre podnikanie a priemysel

Úvodnú prednášku na tému Efektívne využitie dostupných nástrojov občianskeho práva EÚ na zabezpečenie správy cezhraničných pohľadávok prednesie Peter Beaton, odborník/konzultant v oblasti európskeho občianskeho a súkromného medzinárodného práva.

O riadení úverov v praxi pri cezhraničných transakciách v rámci EÚ bude prednášať doc. Ing. Ľuboš Pavelka, PhD., Obchodná fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave a témou tretej prednášky je žaloba ako prostriedok na vymáhanie nesplatených pohľadávok v obchode v rámci EÚ, ktorú prednesie JUDr. Erika Vrbiková, právnička v spoločnosti FirstFarms, s.r.o.

Prihlášku a program nájdete na linku: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/cross-border-enforcement/slovakia/index_sk.htm

Bližšie informácie o seminári poskytne Ing. Ivana Kondášová, 02/4829 1247 a Mgr. Daniela Grznárik 02/4829 1297.

Ako podnikat' v Srbsku?

Bratislavská regionálna komora SOPK a Slovensko-Srbská Obchodná komora pripravili Okrúhly stôl na tému: Aktuálne možnosti podnikania v Srbsku.

Podujatie sa uskutoční 30. 5. 2013 (štvrtok) od 16,00 hod. v Bratislavskej regionálnej komore SOPK, Jašíkova 6, Bratislava.

Prihlášky pošlite do 13. 5. 2013 na email: ivana.kondasova@sopk.sk alebo telefonicky na číslo 02/4829 1247.

Studené 2013

Aj tento rok, ako už pravidelne, organizujeme stretnutie priateľov BRK SOPK. Tentoraz to bude 13. júna 2013. Budeme radi, ak si už teraz urobíte v pracovnom kalendári poznámku s účasťou na tejto akcii.

Pozvánku s programom Vám pošleme v dostatočnom časovom predstihu.

Misia na Blízky východ

Bratislavská regionálna komora SOPK v spolupráci s veľvyslanectvom Slovenskej republiky v Damasku pripravila podnikateľskú misiu do Libanonu a Jordánska. Misia sa koná v dňoch 6.10.-12.10. 2013.

Ponúkame Vám príležitosť nadviazať nové kontakty a spoluprácu. Na základe Vašej prihlášky Vám vyhladáme možných obchodných partnerov na kooperačné rokovania. Bližšie informácie o misii poskytnú: Ing. Vladislav Oros 02/4829 1534 a Ing. Ivana Kondášová 02/4829 1247.

Biologická ochrana rastlín – ekologická alternatíva

Zdravotná nezávadnosť potravín sa v posledných rokoch dostáva čoraz viac do popredia záujmu nielen štátnych a európskych inštitúcií, ale aj samotných konzumentov. Snaha poľnohospodárov po čo najvyšších výnosoch plodín viedla k nadmernému používaniu chemických hnojív a pesticídov. Rezíduá týchto látok sa zachycujú v plodinách, dostávajú do potravinového reťazca a ohrozujú tak zdravie obyvateľstva. Vo vyspelejších krajinách stúpa dopyt po zdravotne nezávadných potravinách, tzv. biopotravínach, a ich produkcia a distribúcia sa stávajú výnosným biznisom.

Vo všeobecnosti sa biopotraviny charakterizujú ako potraviny pri ktorých produkcii neboli použité chemické prostriedky. Namiesto chemických pesticídov sa na ochranu rastlín pred škodcami využívajú ich prirodzení biologickí nepriatelia (antagonisti). Samozrejme, cena bioproduktov je vyššia, ako cena bežných potravín, nakoľko náklady na vyprodukovanú jednotku sú zvýšené.

Jedným z agensov, ktoré sa využívajú na biologickú ochranu rastlín, je pôdna mikroskopická huba *Trichoderma*. Vedci z Chemického ústavu SAV v Bratislave selekciou a šľachtením prírodných izolátov pripravili pre účely biologickej ochrany rastlín viaceré kmeňové huby *Trichoderma*.

Huba žije v pôde, kde zväčša kolonizuje korene rastlín. Je neškodná pre samotné rastliny, ba naopak, žije s nimi takmer v ideálnej symbióze, pričom chráni koreňky rastlín pred inváziou škodlivých mikroorganizmov. *Trichoderma* efektívne antagonizuje široké spektrum pôvodcov závažných hubovitých ochorení rastlín, akými sú napr. huby rodov *Fusarium*, *Botrytis*, *Sclerotinia*, *Monilia*, *Phytophthora*, *Rhizoctonia* a ďalších. Okrem

toho produkuje látky, stimulujúce rast hostiteľa (giberelíny) a prispieva k zlepšeniu kvality pôdy tým, že rozkladá mŕtve zvyšky rastlinnej biomasy v pôde, umožňujúc tak ich opätovné využitie (kompostovanie). Skutočnosť, že *Trichoderma* je živý organizmus, má svoje výhody aj nevýhody. Jednou z výhod je, že po zapracovaní do pôdy sa v nej ďalej množí a pretrváva v nej aj niekoľko rokov. Nevýhodou je, že jej ochranná účinnosť do značnej miery závisí na poveternostných podmienkach a jej využívanie si vyžaduje určité odborné spôsobilosti pracovníkov.

Ako v iných oblastiach, tak aj tu platí, že najlepší spôsob ochrany je prevencia. Včasnou aplikáciou *Trichodermy* do pôdy vo forme spórových inokúl ešte pred výsevom plodín sa dosiahne jej rozšírenie do tej miery, že prípadní škodcovia, ktorí sa dostanú do pôdy spolu s osivom, nemajú priestor sa ďalej šíriť a *Trichoderma* ich likviduje.

Vedci z Chemického ústavu SAV taktiež navrhli a optimalizovali technologický postup cenovo efektívnej masívnej produkcie spór (inokúl) huby, čo bolo nevyhnutným predpokladom pre jej praktické využívanie. Kmene i technológia prípravy inokúl huby *Trichoderma* sú predmetom patentu a v súčasnosti sú už komercializované a využívané v praxi.

(www.ktt.sav.sk) ●

Ázia otvára svoje trhy

Zaujímavá príležitosť čaká na slovenských podnikateľov od 13. do 16. mája vo Viedni, kde sa v rámci medzinárodnej konferencie stretnú s poprednými predstaviteľmi krajín ASEAN (Združenie krajín juhovýchodnej Ázie).

Rokovať budú o možnej vzájomnej spolupráci pri budovaní infraštruktúry, najmä železničnej dopravy, energetických systémov, či výroby automobilov. Najvýznamnejšou osobnosťou, s ktorou sa podnikatelia stretnú, bude Vinyarant Pansak - hlavný poradca thajskej premiérky Yingluck Shinawatra.

Juhovýchodná Ázia patrí medzi rýchlo sa rozvíjajúce ekonomiky. V tomto regióne investuje napríklad Japonsko. V tomto období je teda aj pre slovenských podnikateľov výhodné orientovať sa na tieto trhy. Ázijská rozvojová banka (ADB) so sídlom na Filipínach prognózuje ASEAN na rok 2013 ďalší rozvoj. Ten je sčasti podmienený investíciami do infraštruktúry, ktoré uľahčia integráciu priemyselného priestoru ako je Thajsko, Kambodža a Vietnam. V posledných rokoch toto združenie vytvorilo jeden z najväčších infraštruktúrnych fondov na financovanie železničných, cestných, energe-

tických a vodných sietí, ako aj ďalších projektov potrebných pre rozvoj regiónu. Slovenské firmy budú môcť participovať v rámci plánovaných projektov na výstavbu železničných sietí a ich údržby. Zaujímavé bude aj budovanie a prevádzka energetických zariadení a systémov. Využití budú môcť aj bohaté slovenské skúsenosti z oblasti automobilového priemyslu. Konferenciu organizuje medzinárodná advokátska kancelária Specht Böhm so sídlom vo Viedni. Za slovenskú stranu pri príprave konferencie pomáha Slovenská obchodná a priemyselná komora. TA ●

Túto stránku sponzoruje

najväčší výrobca stavebných profilov na Slovensku.

Peniaze únie pomáhajú

Európska komisia v druhej polovici apríla predložila prehľad o fungovaní štrukturálnych fondov EÚ v členských štátoch. V Strategickej správe o vykonávaní programov politiky súdržnosti v období rokov 2007 - 2013 sú zhromaždené dostupné informácie z členských štátov. Komisár EÚ pre regionálnu politiku Johannes Hahn spresnil, že táto správa potvrdzuje správnosť politik, ktoré investujú do rastu v období, keď to najviac treba.

Hoci sa plnenie týchto programov ukončí až v roku 2015, vďaka investíciám poskytnutým v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu (ESF) sa už dosiahol pokrok a zlepšila sa situácia mnohých občanov. „Táto správa poskytuje neoceniteľný obraz o politike, ktorá naplňa ciele vo väčšine prioritných oblastí EÚ a ktorá investuje do rastu práve vtedy, keď ho najviac potrebujeme,“ povedal Hahn. Podľa komisára prostredníctvom politiky kohézie poskytuje únia podporu novým inovativným podnikom a vytvára nové a udržateľné pracovné miesta, zabezpečuje prístup odľahlých regiónov k širokopásmovému pripojeniu, bojuje proti úniku mozgov a buduje dôležité dopravné prepojenia, ktoré prispievajú ku konkurencieschopnosti regiónov.

Peniaze do infraštruktúry i do výskumu

V rámci EÚ má vďaka prostriedkom z fondov v súčasnosti o 1,9 milióna viac ľudí prístup k širokopásmovému internetovému pripojeniu, o 2,6 milióna viac ľudí má prístup k pitnej vode z vodovodnej siete a pre 5,7 milióna viac ľudí sú prínosom projekty v oblasti odpadových vôd. V rámci dopravného programu TEN-T sa vybuďovalo 460 km ciest a 334 km železníc a ESF pomohol 2,4 miliónom ľudí nájsť si prácu.

V rámci investícií do politiky súdržnosti sa dostáva obrovská podpora inováciám a malým podnikom, pričom ďalšie investície sa ešte majú prerozdeliť.

Doteraz bolo podporených 53 240 projektov v oblasti výskumu a technického rozvoja, 16 000 projektov spolupráce medzi podnikmi a výskumnými inštitúciami a 53 160 začínajúcich podnikov.

Pribudli pracovné miesta

Od začatia využívania finančných prostriedkov a spustenia projektov došlo k výraznému zvýšeniu počtu ľudí, ktorí dostávajú podporu v oblasti zamestnanosti, a to z približne 10 miliónov každý rok do roku 2010 až na 15 miliónov ročne po roku 2010.

Od roku 2010 sa výrazne urýchlilo dosahovanie výsledkov v oblasti podpory malých a stredných podnikov. Bolo vytvorených takmer 400 000 pracovných miest (polovica z nich v rokoch 2010 – 2011), z toho 15 600 pracovných miest vo výskume a 167 000 pracov-

ných miest v malých a stredných podnikoch.

Treba zintenzívniť využitie fondov

Napriek tomu musia členské štáty EÚ zintenzívniť úsilie v oblasti využívania zdrojov z európskeho rozpočtu, uviedol Johannes Hahn pri prezentácii správy Európskej komisie o fungovaní štrukturálnych fondov EÚ v členských štátoch. Slovensko je z hľadiska celkového čerpania eurofondov v období 2007-2013 na piatom mieste od konca.

„Stále sa máme čo učiť. Výsledky sú niekedy nejednotné a členské štáty musia zintenzívniť svoje úsilie v oblasti využívania zdrojov EÚ. Pred blížiacim sa novým programovým obdobím očakávame, že členské štáty a re-

gióny ešte viac zamerajú túto politiku na výsledky a priority, ktoré budú mať čo najväčší dosah,“ uviedol na tému čerpania eurofondov komisár Hahn.

V strategickej správe sa uvádza pokrok, ktorý dosiahla každá krajina v plnení cieľov EÚ v súlade s cieľmi stratégie Európa 2020. Členské štáty sa v nej podnecujú, aby merali pokrok dosiahnutý v kľúčových strategických sektoroch, akými sú výskum a inovácie, železničná doprava, energetika, budovanie kapacít, udržateľná mestská doprava, tvorba pracovných miest a odborná príprava.

V čerpaní SR je piata od konca

Podľa porovnávajúcej tabuľky 27 členských

vyrovnávať rozdiely

štátov, najlepšie si podľa údajov platných v januári 2013 v končiacom sa sedemročnom programovom období počínali Íri, ktorí zaznamenali čerpanie eurofondov na úrovni 60,1 percenta.

Deväť členských krajín prekročilo 50-percentnú hranicu čerpania eurofondov (Belgicko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Litva, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Švédsko). Priemer EÚ pri čerpaní eurofondov zaznamenal úroveň 42,4 percenta z vyčlenenej sumy 347 miliárd eur.

Slovensko je hlboko pod touto hranicou s mierou čerpania eurofondov stanovenou na 34,7 percenta z celkovej sumy 8,29 miliardy eur určených na odobrené projekty. Slovensko v tomto smere predbehlo najslabších Rumunov (14,7 percenta), Bulharov (26,7 percenta), Malťanov (29,8 percenta) a Čechov (29,9 percenta).

Prostredníctvom troch fondov – Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho

skeho sociálneho fondu (ESF) a Kohézneho fondu – sa v rámci politiky súdržnosti EÚ v rokoch 2007–2013 investuje 347 miliárd eur v 27 členských štátoch. Predstavuje to 35 percent celkového rozpočtu EÚ na to isté obdobie (975 miliárd eur). TA

Z celkového záväzku 2007-2013 v rámci všetkých 14 operačných programov programového obdobia 2007-2013 Slovensko vyčerpal k 31.12.2012 prostriedky na úrovni 37,84 percenta.

Úroveň čerpania nad 50 percent z celkového záväzku 2007–2013 sa dosiahla pri Operačnom programe Zdravotníctvo (65,12 percenta), Regionálnom operačnom programe (58 percent) a Operačnom programe Cezhraničná spolupráca SR-ČR 2007-2013 (50,60 percenta).

Ku koncu vlaňajšieho roka bolo celkové čerpanie v rámci 11 operačných programov spadajúcich pod Národný strategický referenčný rámec (NSRR) na úrovni 37,72 percenta. Oproti predchádzajúcemu mesiacu sa čerpanie zvýšilo o 1,50 percentuálneho bodu.

Naopak najnižší podiel čerpania vykazovali Operačný program Vzdelávanie (25,18 percenta), Operačný program Informatizácia spoločnosti (27,31 percenta) a Operačný program Životné prostredie (približne 31 percent).

Čerpanie prostriedkov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu pre programové obdobie 2007 – 2013 rozdelené podľa jednotlivých operačných programov uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 1 Čerpanie OP NSRR pre programové obdobie 2007 – 2013 k 31.12.2012

Názov operačného programu	Záväzok 2007-2013 v EUR	Podiel čerpania ŠF/KF na záväzku 2007-2013, EÚ zdroj (v %)
Vzdelávanie	558 301 578	25,18
Zamestnanosť a sociálna inklúzia	941 301 578	49,57
Informatizácia spoločnosti	843 595 405	27,31
Životné prostredie	1 820 000 000	31,03
Regionálny	1 554 503 927	58,00
Doprava	3 160 154 595	31,29
Zdravotníctvo	250 000 000	65,12
Konkurencieschopnosť a hosp. rast	968 250 000	42,19
Technická pomoc	97 601 421	45,04
Bratislavský kraj	95 207 607	40,92
Výskum a vývoj	1 209 415 373	32,23
SPOLU	11 498 331 484	37,72

Tab. 2 Čerpanie štrukturálnych fondov programového obdobia 2007 - 2013 (Cieľ 3) k 31.12.2012

Názov operačného programu	Záväzok 2007-2013 v EUR	Podiel čerpania na záväzku 2007-2013 v %
Cezhraničná spolupráca SR-ČR	92 740 141	50,60
Interact II	30 154 277	42,74
SPOLU	122 894 418	48,68

Tab. 3 Čerpanie Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo zo záväzku 2007-2013 k 30.09.2012

Názov operačného programu	Záväzok 2007-2013 v EUR	Podiel čerpania na záväzku 2007-2013 v %
OP Rybné hospodárstvo	13 123 308	43,37
Z toho Cieľ 1	12 301 334	45,41
Z toho Cieľ 2	821 975	12,90

tabuľky: eurofondy.webnode.sk

Výhodu budú mať tí, čo budú

Bratislava a Bratislavský samosprávny kraj majú z hľadiska prístupu k prostriedkom z fondov Európskej únie horšie postavenie, ako ostatné kraje Slovenska. Vzhľadom na vykazované hodnoty hrubého domáceho produktu, sídla silných firiem sú orientované v Bratislave a to je príčinou, že je preň vyčlenený zvlášť program Operačný program Bratislavský kraj.

Bratislavský samosprávny kraj má pre vyšší HDP znížené možnosti na čerpanie prostriedkov z EÚ. Žiadatelia sú obmedzení vo výške príspevku a type projektov. To sa týka verejnej správy i podnikateľov. My ako samospráva sme napríklad znevýhodnení pri projektoch v oblasti zdravotníctva, budovaní sociálnych zariadení, pri rekonštrukcii škôl, ciest a komunikácií. Toto sú ťažiskové témy, ktoré musí riešiť samospráva v našom kraji” – hovorí riaditeľ odboru SORO pre Operačný program Bratislavský kraj Stanislav Bruna. Odbor poskytuje poradenstvo pri vypracovaní potrebných dokumentov a operatívne reaguje na ich potreby.

„Podpora školskej, sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry a dopravy týchto oblastí bola v súčasnom programovom období pre mestá a obce Bratislavského kraja značne obmedzená z dôvodu zaradenia BSK do cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť spolu s ostatnými rozvinutými regiónmi Európskej únie” – pokračuje S. Bruna. „Žiadatelia v našom kraji majú možnosť realizovať projekty z rôznych operačných programov, či už životné prostredie, doprava, vzdelávanie, výskum a vývoj, zamestnanosť a sociálna inklúzia alebo cezhraničná spolupráca. Najväčším prínosom je Operačný program Bratislavský kraj (OPBK) s 95 mil. eur. Pre porovnanie – ostatných sedem krajov má v rámci Regionálneho operačného programu (ROP) k dispozícii sumu 1,5 miliardy eur, čo predstavuje na jeden kraj priemerne 200 mil. eur. Pokiaľ hovoríme o všetkých realizovaných projektoch na Slovensku, tak v končiacom sa programovom období 2007 – 2013 dostalo podporu takmer 6 700 projektov a na území bratislavského kraja (vrátane Bratislavy) sa ich realizuje 747”.

Cezhraničná spolupráca

Úrad Bratislavského samosprávneho kraja vlani administroval spolu desať projektov v

rámci národných i nadnárodných operačných programov s celkovým čerpaním 2 242 775 eur. Povinné spolufinancovanie BSK je 5 alebo 15 percent podľa pravidiel jednotlivých programov. „Za významný považujeme projekt výstavby cyklomosta, ktorý po 60 rokoch opäť spojil brehy Slovenska a Rakúska ponad rieku Moravu. Spolupracovali sme aj na významnom projekte CENTROPE CAPACITY spolu s prihraničnými regiónmi susediacich štátov, ktorým sme posilnili siete a štruktúry v rámci regiónu CENTROPE. V rámci cezhraničnej spolupráce s Rakúskom realizujeme viacero projektov, zameraných na spoločný rozvoj turizmu (napríklad projekty Za mostom, Perimost, Destinatur 2013). Bratislavský samosprávny kraj plní aj funkciu regionálneho kontaktného bodu v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007 – 2013”.

V rámci kraja existujú obce a mestá, ktoré by potrebovali väčšiu mieru pomoci, rovnako sa však o prostriedky uchádzajú aj väčšie mestá a aj samotná Bratislava. „Nerobíme rozdiely, kam majú prostriedky z eurofondov smerovať, sústreďujeme sa na celý región” – pokračuje S. Bruna. „Vďaka operačnému programu sa samosprávam podarilo revitalizovať viaceré obce, parky, vybudovať verejné osvetlenie. Išlo o celkom 45 projektov vo všetkých okresoch kraja, ale aj vo viacerých mestských častiach Bratislavy. Väčšina týchto projektov však smerovala mimo hlavného mesta. V spolupráci BSK a Bratislavy vzniká veľký projekt integrovaného dopravného systému,

ktorý má dopad na verejnú dopravu na území celého kraja. V oblasti inovácií výrobných technológií a podpore IKT je už ukončených 162 projektov pre žiadateľov zo súkromného sektora.”

Brzdou je verejné obstarávanie

Viaceré obce a mestá sa sťažujú na pomerne komplikovaný prístup k prostriedkom z fondov. Proces od vyhlásenia výzvy po podpis zmluvy by mal trvať sto dní, reálne však trvá oveľa dlhšie. „Z našej skúsenosti sú systémy v riadiacich orgánoch dobre zabehnuté a funkčné” – reaguje S. Bruna. „Celému čerpaniu najviac škodí nesprávne nastavený zákon o verejnom obstarávaní. Naš úrad, ale aj ďalší žiadatelia, bojujú s dlhými výberovými konaniami a námietkami zo strany neúspešných uchádzačov. V súčasnosti nemáme ani tak problém napísať dobrý a úspešný projekt, ťažšie je obstarat' dodávateľa. Z tohto pohľadu je novela zákona o verejnom obstarávaní nevyhnutná. Ďalším problémom je majetkovo-právne vysporiadanie verejných priestranstiev a komunikácií, ktoré v mnohých prípadoch bráni získať finančné prostriedky z fondov EÚ na ich rekonštrukciu.”

V rámci Operačného programu Bratislavský kraj realizoval verejný sektor 45 projektov a mnohé projekty, ktoré sa predkladali na základe výziev vlani, sú pripravené a začnú sa realizovať. V súkromnom sektore sa v kraji ukončilo 162 projektov, orientovaných najmä na inovačné technológie do výroby, na znižovanie energetickej náročnosti na strane

pripravení

výroby a ITK. „V tomto roku plánujeme realizovať schválený projekt Elektronizácia BSK, v rámci ktorého do konca roka 2015 chceme zaviesť elektronické služby, ktoré úrad BSK poskytuje“ – upresňuje plány na zvyšok programového obdobia S. Bruna. „Predložili sme projekty súvisiace so zavádzaním integrovaného dopravného systému na území celého kraja. Plánujeme ešte zrekonštruovať značenie pri cyklistických trasách v Malých Karpatoch, vybudovať cykloodpočívadlá, revitalizovať vybrané bunkre pozdĺž Moravskej cyklotrasy a využiť ich pre rozvoj turistiky.

Realizovať budeme aj viacero aktivít, ktoré nám vyplývajú zo schválených projektov v rámci podpory turizmu, chystáme sa zaviesť systém zľavových kariet pre rodiny s deťmi u vybraných poskytovateľov služieb v turizme a gastronómii. V roku 2013 postupne začnú práce na projektovej dokumentácii k cestnému mostu Angern – Záhorská Ves. Veľkou výzvou je aj získanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu synagógy v Senci, o ktoré sa budeme uchádzať v rámci Nórskeho finančného mechanizmu.“

Je čas na prípravu nových projektov

Jedno programové obdobie sa už pomaly končí, aj keď projekty, prijaté v tomto období, sa budú realizovať až s presahom do roku 2015. Nových výziev je už poskromne, je čas prípravy na ďalšie v novom programovom období. „Pripravujeme sa na nový operačný program už dlhší čas, - hovorí S. Bruna. „Máme naštudované všetky nariadenia a dokumenty z EK, ktoré sú k dnešnému dňu k dispozícii a pripravili sme vlastnú štruktúru, ako by mohol vyzeráť nový regionálny operačný program. Do leta musí byť jasné, ako bude vyzeráť, ku koncu roku sa musí podpísať partnerská dohoda s Európskou komisiou. Potom, začiatkom budúceho roku, sa budú riešiť už len detaily a prvé výzvy by mohli byť vyhlásené v prvej polovici roku 2014.“

To je recept aj pre tých, čo už nemôžu v súčasnosti čerpať prostriedky z fondov EÚ. Je čas pozorne sledovať, aká bude štruktúra nových operačných programov a hoci realitu budú poznať až ku koncu roku a detaily až v nasledujúcom, výhodu budú mať tí, ktorí budú mať nejaký zásobník kreatívnych projektov. Čas prípravy by mali využiť aj na vysporiadanie majetkových vzťahov, na čom padá veľmi veľa projektov. A ako by mal vyzeráť v hrubých rysoch program kraja? „Pre nové

obdobie chceme postaviť operačný program na integrovanom princípe“ – odpovedá S. Bruna. „V rámci BSK existujú hospodársky slabé oblasti, najmä vidiecke obce. Práve na ich podporu, ale aj na podporu mestských oblastí chce BSK presadzovať opatrenia tzv. integrovaného prístupu, ktorý komplexne rieši problémy územia. Prostredníctvom neho sa dosiahne rozvoj vo viacerých oblastiach aj s využitím viacfondového prístupu. Pôjde o investície do ľudských zdrojov a vzdelávania, fyzickej obnovy prostredia, zlepšenie infraštruktúry a stavu verejných budov a poskytovaných služieb.

To bude mať tri rôzne úrovne. V prvom rade pôjde o integrovanú stratégiu na úrovni samosprávnych krajov, kde predkladateľmi a žiadateľmi budú samosprávne kraje a projekty sa budú riešiť v ich kompetencii. Zhŕňa to predovšetkým sociálne zariadenia, školstvo v pôsobnosti kraja, cesty, kultúru, či cyklotrasy ako dopravné riešenia. Ďalej to budú stratégie na úrovni miest, čo obsahuje napríklad riešenie centier pre seniorov, materské a základné školy a ďalšie akcie s ohľadom na ďalší rozvoj miest. Malo by teda ísť nie o čiastkové riešenia, ale o integrované akcie, aby bol synergický efekt prorastový a využiteľný pre všetkých obyvateľov mesta a malo by to nadväzovať aj na podporu zamestnanosti. A napokon je to stratégia na lokálnej úrovni, ktorá by mali riešiť problémy viacerých obcí spoločne. Pôjde napríklad o riešenie spoločných zdravotných stredísk, sociálnych zariadení pre seniorov a podobne.“ Pri všetkých týchto úrovniach sa však bude v oveľa vyššej miere očakávať spolupráca starostov, ochota dohodnúť sa na princípoch a podmienkach, aby sa prostriedky z eurofondov v budúcnosti využívali zmysluplne a efektívne.

M. Zervan ●

Nové rozpočtové pravidlá EÚ

Európska komisia prijala v nadväznosti na nedávne nadobudnutie platnosti nového nariadenia o rozpočtových pravidlách aj nové podrobné vykonávacie pravidlá, ktoré majú zjednodušiť dostupnosť európskych prostriedkov pre firmy, mimovládne organizácie, výskumníkov, študentov, samosprávy a ďalších príjemcov eurofondov.

Jednou zo zmien je napríklad skrátenie doby medzi zverejnením výzvy na predloženie návrhov a uzatvorením dohôd o grante. Skrátia sa tiež lehoty na uskutočnenie platieb. Dôraz pri mechanizme platieb by sa mal presunúť zo žiadostí o jednorazové platby na platby za dosiahnutie výsledkov. Vo väč-

šej miere sa majú využívať jednorazové platby, paušálne sadzby a jednotkové náklady. Prijemcovia finančných prostriedkov EÚ už nebudú po novom povinní otvárať si samostatné bankové účty, z ktorých plynú úroky. Novými pravidlami sa zvýši zodpovednosť tých, ktorí s prostriedkami EÚ hospodária. Orgány členských štátov budú musieť v budúcnosti podpisovať a Komisii predkladať výročné vyhlásenia dosvedčujúce, že finančné prostriedky boli vynaložené správnym spôsobom.

Pre posilnenie kontroly bude Komisia zverejňovať rozhodnutia o uložení postihov za zneužívanie eurofondov, ktoré budú slúžiť ako odrádzajúci prostriedok.

V budúcnosti sa majú využívať rôzne finančné nástroje ako úvery, vlastný kapitál, či záruky, aby sa zvýšila účinnosť prostriedkov EÚ a znásobil sa ich finančný vplyv.

V oblasti vonkajšej činnosti bude môcť EÚ vytvárať trustové fondy EÚ, v ktorých Únia spojí vlastné zdroje s prostriedkami členských štátov a ostatných darcov s cieľom lepšej koordinácie a zvýšenej viditeľnosti pomoci.

Zmeny nadobudli účinnosť od 1. januára 2013. Európska komisia chce priniesť aj ďalšie návrhy na zjednodušenie narábania s prostriedkami EÚ, ktoré by sa mali stať súčasťou pravidiel pre programy v rokoch 2014 - 2020. ●

Dnes už je jasné, že čerpanie európskych prostriedkov bude v nasledujúcom programovom období na roky 2014 – 2020 podliehať výrazne iným pravidlám. Hoci ešte nie sú stanovené konkrétne podmienky ani oblasti, ktoré sa budú môcť uchádzať o podporu z fondov EÚ, o to intenzívnejšie sa o nich rokuje.

O Partnerskej dohode medzi Slovenskom a Európskou komisiou, ktorá dá zelenú novým operačným programom pre roky 2014-2020 sa zatiaľ vedú len neformálne negociácie. Dôvodom je aj to, že právny základ, teda nariadenia pre nové obdobie, sú ešte predmetom legislatívneho dialógu medzi Európskym parlamentom, Komisiou a Radou. Ten prebieha v tejto kvalite vôbec po prvýkrát, keďže od poslednej finančnej perspektívy Európsky parlament posilnil svoje právomoci.

Členské štáty by mali do júna 2013 predložiť prvý návrh nových operačných programov. V septembri sa očakáva schválenie nariadení. Následne sa bude finalizovať oficiálny návrh Partnerskej dohody. Komisia chce stihnúť ambiciózny termín - koniec roka 2013.

Základom pre budúce obdobie je analýza situácie na Slovensku z dielne Európskej komisie (Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom na roky 2014-2020). Komisia má pomerne jasnú predstavu, čo už eurofondy financovať nemajú.

Sem zaradila niekoľko oblastí: opravy škôl a nemocníc, miestnych ciest, verejné osvetlenie a súkromné hotely či penzióny. V rokovaníach so slovenskou stranou je pritom konzistentná.

Naopak ako hlavné tematické oblasti Komisia menuje: podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie (výskum a inovácie), infraštruktúru pre hospodársky rast a zamestnanosť (konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov, kľúčová sieťová infraštruktúra), rozvoj ľudského kapitálu a účasti na trhu práce (zamestnanosť, mobilita, boj proti chudobe, vzdelávanie a zručnosti), lepšie využívanie prírodných zdrojov (boj proti zmene klímy) a modernú a profesionálnu verejnú správu (inštitucionálne kapacity).

Slovensko v prípade, že s navrhnutými prioritami nesúhlasí, musí Európskej komisii dodať argumenty a dôvody, prečo. V prípade, že súhlasí, od nás zase Komisia očakáva spresnenie, čo a ako chceme s európskymi peniazmi v danom tematickom celi robiť.

Hľadajú sa spoločné pozície

Komisia je kritická najmä k stavu energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku. Pokiaľ ide o zdravotníctvo, tam si vie Komisia do budúcnosti predstaviť spolufinancovanie transformácie celého systému poskytovania zdravotnej starostlivosti,

resp. podporu aplikovaného výskumu v zdravotníctve.

Únia miest Slovenska a Zväz stavebných podnikateľov by si napríklad predstavovali samostatnú prioritnú os pre trvalo udržateľný rozvoj miest a obcí. Ďalší aktéri rokovaní zase napríklad upozornili, že podpora výskumu je problematická, nakoľko sa najkvalitnejší výskum robí v Bratislave, ktorá je ale z dôvodu diferenciacie regiónov podľa ekonomickej sily vylúčená z viacerých finančných nástrojov.

V novom programovom období sa bude použitie prostriedkov prísnejšie vyhodnocovať na báze merateľných výstupov a príspevku k plneniu stratégie Európa 2020. Uvoľnenie fondov je tiež podmienené plnením fiškálnych pravidiel v rámci Európskeho semestra. Od apríla 2013 sa na Slovensku mení Centrálny koordinačný orgán (CKO) pre eurofondy. Namiesto Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja túto úlohu preberá podpredseda vlády pre investície, Ľubomír Vážny. Pozorovatelia si od tejto zmeny sľubujú posilnenú koordináciu riadenia a silnejšie postavenie voči riadiacim orgánom jednotlivých programov.

Európsky parlament je po prvýkrát plnohodnotným hráčom v nastavení novej štrukturálnej a kohéznej politiky Únie.

Pre nás sú fondy veľmi dôležité

Dušan Chrenek, vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, k tejto téme hovorí: „Pre Slovensko sú európske fondy mimoriadne dôležité. V súčasnosti je až 75 percent všetkých verejných investícií spolufinancovaných z európskych fondov. Je dôležité, aby ich Slovensko aj efektívne využívalo. Preto sa aj diskusia medzi premiérom Ficcom a predsedom Európskej komisie Barrosom zameriavala na využitie štrukturálnych fondov. A to ešte aj v súčasnom období, pretože Slovensko čelí veľkému riziku, že príde o značné finančné prostriedky, lebo ich nestihne vyčerpať v stanovenom čase.

Je tam zhoda na oboch stranách, že treba hľadať všetky možnosti, ako zrýchliť čerpanie a ako využiť finančné prostriedky, lebo sú dôležité pre slovenskú ekonomiku a rozvoj Slovenska z dlhodobej perspektívy. V tomto kontexte bude prebiehať širšia diskusia medzi expertmi zo Slovenska a z Komisie o tom, ako to urobiť. Zhodnotenie by malo byť pripravené do polovice mája. Verím, že sa nájdu možnosti ako zrýchliť čerpanie a ako

Slovensko

využiť čo najviac finančných prostriedkov alokovaných pre Slovensko.

Ďalšou oblasťou je využitie finančných prostriedkov Európskej únie v ďalšom programovom období v rokoch 2014 – 2020. Slovensko má šancu získať vyšší rozpočet a viac možností, ako ich aj efektívne využiť. Medzi Európskou komisiou a Slovenskom platí vcelku zhoda na piatich prioritných oblastiach.

Priorita je podnikateľské prostredie

Prvou je zlepšenie podnikateľského prostredia, priaznivého pre inovácie, druhou infraštruktúra, najmä oblasť dopravnej infraštruktúry: diaľnice, cesty, železnice. Treťou oblasťou je rozvoj ľudských zdrojov, vzdelanie a zamestnanosť. Štvrtou efektívne využívanie prírodných zdrojov, ochrana životného prostredia, energetická efektívnosť a piatou oblasťou je zefektívnenie verejnej správy. Teraz prebiehajú konzultácie o tom, do ktorých z nich európske prostriedky presne pôjdu i o tom, v akom pomere sa rozdelia na jednotlivé priority.

Komisia vidí jasne, že hospodársky rast na Slovensku je podmienený investíciami do infraštruktúry. Potrebuje investície do podnikov, v tom je zhoda. Čo však považujeme za potrebné je celkovo dobrý mix všetkých nástrojov a aj dobré nastavenie priorít.

Pre dlhodobý hospodársky rast a konkurencieschopnosť Slovensko potrebuje investovať aj do vedy, inovácií, vzdelávania, aj do projektov v oblasti zamestnanosti, aktívnej

má šancu získať viac z fondov

politiky na trhu práce, a aj do zlepšenia analytických schopností verejnej správy. Mix teda musí byť naozaj dobre nastavený, aby podporoval dlhodobý rozvoj Slovenska. Myslím si, že nájdeme prienik a všetky tieto priority budú zohľadnené v partnerskej dohode, ktorú chceme uzavrieť do konca tohto roku.“

Zdravotníctvo a školstvo by malo ostať

Europoslanec Miroslav Mikolášik (KDH, EĽS) súhlasí s navrhnutými prioritami, „avšak ostro vystupuje“ proti vypusteniu poskytovania finančnej podpory v oblasti zdravotníctva. „Už v minulosti bol tento operačný program schválený ako posledný - slovenská realita ukázala, že práve tento OP dosiahol najlepšie čerpanie.“

Situácia na Slovensku spôsobená neefektívnymi vládami EK prináša hlboké podfinancovanie zdravotníctva. Rovnako by ponechal priestor na zlepšovanie miestnych komunikácií a údržbu ciest, „nakoľko slovensky rozpočet to nezvládne a nechceme predať cesty na úrovni Bulharska.“

So zachovaním zdravotníctva ako oprávnej oblasti súhlasí aj europoslankyňa Edit Bauer (SMK, EĽS)

Europoslanka Eduarda Kukana (SDKÚ-DS, EĽS) zase mrzí, „že ako jedna z oblastí, ktoré sa neodporúčajú financovať, je všeobecná školská infraštruktúra. Mám pocit, že táto oblasť potrebuje na Slovensku stále finančnú podporu“. Väčšinu priorít, ktoré navrhuje Komisia však považuje za v zásade správnu.

„Inovácie výskum sú podmienkou ekonomického rastu, ale len vzdelaná pracovná sila ich je schopná realizovať. Preto každé euro investované do mladých ľudí je investícia do lepšej budúcnosti“, hovorí europoslankyňa Katarína Neveďalová (Smer-SD, S&D).

Monika Smolková (Smer-SD, S&D) tiež poukázala na potrebu odstrániť nesúlad medzi vzdelávaním a prípravou a potrebami pracovného trhu a význam podpory celoživotného vzdelávania.

„Som proti investíciám do zdravotníctva, aj proti tým do technológií v konkrétnych podnikoch a do konkrétnych hotelov v turistickom ruchu, pretože narúšame konkurenčné prostredie a je za tým obrovský skrytý biznis,“ myslí si europoslanec Sergej Kozlík (ĽS-HZDS, ALDE).

Súhlasí aj Edit Bauer: „Je správne, že sa z európskych fondov nebudú v budúcnosti financovať komerčné zariadenia cestovného ruchu.“

„Ja sa bojím financovania všetkých aktivít, ktoré sú jednorazové. Maximum zdrojov má ísť do celospoločenských vecí, ktorými sú samozrejme infraštruktúra, cestná aj železničná a ekológia. Máme obrovské záväzky a neviem čo s nimi budeme za pár rokov robiť“, pokračuje Kozlík.

Podpora malým a stredným podnikom

Europoslanec Peter Šťastný (SDKÚ-DS, EĽS) sa tiež s návrhom priorít Európskej komisie nestotožňuje, „lebo aj oblasti, ktoré už EK ne-

odporúča podporovať sú pre Slovenskú republiku naďalej dôležité. Bohužiaľ, rozpočet bol výrazne redukovaný a toto je výsledok reality.“

Prekáža mu aj presun prostriedkov z Rozvoja vidieka na priame platby farmárom na Slovensku. „Peniaze z priamych platieb sa viac-menej prejedia, ale peniaze na rozvoj vidieka musia ísť 100%-ne do investícií, kde zvyšujú zamestnanosť a podporujú rast práce tam, kde je najpotrebnejší. Na vidiek!“

„Podpora malých a stredných podnikov ako hlavného zdroja tvorby pracovných miest musí prejsť od tradičných investícií k projektom orientovaných na inovácie. Tiež finančná podpora by mala prejsť od pomoci založenej na nenávratných príspevkoch k finančným nástrojom ako sú nízko úročené úvery, záruky a podobne,“ uviedla Monika Smolková. Europoslankyňa Anna Záborská (EĽS, KDH) v princípe nesúhlasí s vyňatím infraštruktúry, či už ide o cestnú sieť alebo zvyšovanie kvality zdravotnej starostlivosti a vybavenia škôl zo zoznamu priorít. Zároveň však dodáva: „Žiaľ, vo svetle mnohých predražených a nezmyselných investícií ako aj nedávneho rozhodnutia o neoprávnenosti čerpania prostriedkov v prípade stavby diaľnice je mi veľmi ťažké obhajovať takéto projekty. Kým sa Slovensko nedokáže vysporiadať s korupciou a klientelizmom bude celkom jedno ako budú nastavené priority pri čerpaní kohéznych fondov.“

MZ/euractiv.sk ●

Blanka Golejová: „Každý seminár alebo stretnutie je pre mňa osobne obohatením a prínosom pre moju profesiu i podnikanie. Podnety z nich sú nielen zaujímavé a prospešné, ale pre mňa aj inšpiratívne. Zároveň mi slúžia aj pre celkový rozhľad a niekedy i zdravý nadhľad nad vlastné problémy, s ktorými sa každý, kto sa pohybuje vo svete biznisu a pracuje s ľuďmi, dennodenne stretáva“.

Andrea Kováčová, absolventka Akadémie pre začínajúce podnikateľky: „Najväčší prínos pre mňa mala Akadémia pre začínajúce podnikateľky – veľmi dobre zorganizované semináre, profesionálny prístup zo strany organizátoriek aj školiteľov. Hneď po akadémii som bola natoľko motivovaná, že som okamžite dala výpoveď v práci a založila si vlastnú s.r.o. Prihlásila som svoju firmu do medzinárodnej súťaže a vyhrala som vo všetkých kategóriách najmä vďaka všetkému, čo som sa naučila v rámci Akadémie pre začínajúce podnikateľky.“

Slovensko-rakúsky projekt podporujúci ženy-podnikateľky, cezhraničnú spoluprácu Slovenska a Rakúska, vzdelávanie žien a zlepšovanie manažérskych zručností žien, sa v januári t.r. úspešne skončil. V rámci projektu REGIONFEMME sme pre ženy-podnikateľky, začínajúce podnikateľky, konateľky a manažérky realizovali 17 seminárov, tri výročné semináre, päť kurzov Akadémie pre začínajúce podnikateľky v Bratislave a vo Viedni, päť kooperačných stretnutí slovenských a rakúskych podnikateľiek, šesť simulačných podnikových hier, osem Klubov Regionfemme, poradenstvá o podnikaní v Rakúsku, návštevy slovenských a rakúskych žien-podnikateľiek, kurzy nemeckého jazyka, časopis Úspešná podnikateľka a ďalšie aktivity. Na podujatiach sa zúčastnilo viac ako 2 000 žien. *Ivana Kondášová*

Za úspechmi projektu REGIONFEMME stojí projektový tím v zložení:

Lead partner: Bratislavská regionálna komora SOPK
Ing. Ivana Kondášová - manažérka projektu
Mgr. Daniela Grznárik - manažérka vzdelávania projektu.

Rakúsky partner: Hospodárska komora Viedeň
Dr. Karin Thron, Mag. Franziska Aujesky.

Slovenský partner: Združenie žien v podnikaní
Dr. Daniela Bušínská.

Dobrý deň, mám otázku. Viem, že sa menili niekedy v poslednom čase úroky z omeškania, môžete mi prosím napísať, ako to teraz je po novom, kedy je dlžník v omeškani a aké sú úroky z omeškania.

Dlžník je v omeškani vtedy, ak včas a riadne nespĺni záväzok a je v omeškani až dovtedy, kým riadne nespĺni alebo záväzok nezanikne iným spôsobom. Naopak dlžník nie je v omeškani, pokiaľ nemôže plniť svoj záväzok v dôsledku omeškania veriteľa. Ak má dlžník plniť peňažný záväzok alebo jeho časť a je v omeškani, má veriteľ za predpokladu, že splnil zákonné a zmluvné povinnosti právo žiadať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania a to buď zmluvou určené úroky z omeškania (toto bez osobitného upozornenia) alebo, ak úroky neboli v zmluve dohodované, tak úroky z omeškania

v sadzbe, ktorá je ustanovená nariadením vlády č. 21/2013 Z. z.. Nová úprava je účinná od 1.februára 2013 a priniesla zvýšenie úrokovej sadzby v prípade omeškania o jedno percento. Sadzba úrokov z omeškania je teda daná ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania dlžníka s plnením peňažného záväzku zvýšená o deväť percent (t.č. 9,75%). Keď je takto určená sadzba úrokov z omeškania, tak platí jej výška po celú dobu omeškania. Nariadenie 21/2013 Z. z. dáva možnosť sa rozhodnúť, že veriteľ môže požadovať úroky z omeškania v sadzbe, ktorá sa rovná základnej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka omeškania dlžníka zvýšenej o osem percentuálnych bodov, musí však platiť tento úrok počas celej doby omeška-

nia. Vo vzťahu k Obchodnému zákonníku – pohľadávky vyplývajúce zo vzťahov podľa neho upravených, sa od 1.februára 2013 stanovila aj výška paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. Veriteľ má teda nárok nielen na náhradu škody a úroky z omeškania, ale aj na paušálnu náhradu nákladov vo výške 40 eur jednorazovo (nepatria sem spotrebiteľské nároky). Pri spotrebiteľských nárokoch od 1.februára 2013 platí, že výška úrokov z omeškania je o päť percent vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Toto platí napr. aj pri spotrebiteľských úverov. Pozor však, ustanovenia účinné od 1. februára 2013 sa nevzťahujú na záväzkové vzťahy uzavreté pred 1. februárom 2013.

D. Grznárík

Oslovenie a predstavovanie

✚ Číňania neradi uzatvárajú obchody s neznámymi osobami, preto často používajú sprostredkovateľov. Pokiaľ si chcete zvýšiť dôveryhodnosť a svoje šance na úspešný obchod, kontaktujte čínskeho partnera cez sprostredkovateľa. V Číne fungujú kontakty prostredníctvom spolužiakov zo školy, priateľské vzťahy medzi spolužiakmi sa udržiavajú počas celej profesnej kariéry a napomáhajú v pracovnom postupe.

✚ Číňania neradi nadväzujú rozhovor s neznámymi ľuďmi, preto sa neodporúča len tak začať rozhovor s neznámym človekom. Už samotné predstavenie dvoch ľudí má svoju náležitosť a vážnosť. Za človeka, ktorého niekomu predstavíte, beriete určitú zodpovednosť. Ak sa takýto človek dopustí chyby, zodpovednosť padá aj na vás. Kontakty sa nadväzujú prostredníctvom známostí, nie individuálne. Pokladá sa za neslušné prísť a predstaviť sa Číňanovi, ktorého vidíte prvýkrát.

✚ Číňania pri prvom stretnutí uprednostňujú formálne predstavenie (názov organizácie, pozícia, meno, funkcia)

✚ Nech vás neodradí, ak čínsky partner neprejaví nadšenie a priateľskosť. Číňania svoje emócie neprejavujú.

✚ Pri predstavovaní sa musíte vždy postaviť a zostať stáť, až kým sa všetci navzájom nepredstavia. Číňania sa neukláňajú ako Japonci, ak predsa, tak je to iba úklon hlavou. Správna forma pozdravu je podanie ruky a potom sa navzájom odovzdávajú vizitky.

✚ Na rokovanie si nikdy nezabudnite zobrať vizitky, predovšetkým na prvé stretnutie. Vizitky v Číne majú svoj kult, preto ich majte vždy dostatočný počet. Vizitku odovzdávajte dvomi rukami, písmom k partnerovi. Je

Čínska etiketa

neslušné vizitku hneď odložiť a očakáva sa, že si ju prezriete. Na vizitku nikdy nepíšete. Odporúča sa používať dvojazyčnú, anglicko-čínsku vizitku. V Číne si často medzi sebou vymieňajú vizitky aj súkromné osoby.

✚ Čínske mená sa začínajú priezviskom, ktoré spravidla tvorí iba jeden znak. Krstné meno označujú väčšinou dva znaky. V žiadnom prípade nesmiete partnera osloviť krstným menom, kým vám to on sám nedovolí. Správne oslovenie je priezvisko + funkcia (napr. riaditeľ) alebo pán/pani/slečna. Môže sa stať, že vizitka je vytlačená na anglický spôsob, t.j. krstné meno stojí pred priezviskom, preto je dôležité zistiť si priezvisko partnera. Čínske ženy používajú svoje dievčenské mená aj po sobáší. Často sa stáva, že kvôli uľahčeniu komunikácie, čínsky partner používa aj prevzaté krstné meno. Ak na to dá povolenie, môžete ho osloviť týmto menom.

Témy na rozhovor

✚ V Číne sa považuje za urážku, keď Čínsku ľudovú republiku nazvete republikou a Tajvan samostatnou krajinou. Vyvarujte sa politických tém.

✚ Nevedte debaty o sexe, o mimomanželských vzťahoch, nerozprávajte vtipy o svokrách a za neslušné sa považuje kritizovanie a ohováranie druhých, hlavne svojich nadriadených.

✚ Číňania nepovažujú otázky týkajúce sa súkromia za tabu. Nech vás neprekvapí, keď sa vás spýtajú na váš vek, rodinný stav, deti, rodinu, plat. Tieto otázky nevyjadrujú priateľský záujem o vás, ale slúžia len ako spoločné témy pri konverzácii. Vysoký plat, veľa detí čínsky partner hodnotí ako znaky úspešnosti.

✚ Neodporúča sa predčasné prejavovanie priateľských pocitov a neformálnosti, v žiad-

nom prípade nie hneď na prvom stretnutí.

✚ Keď Číňania chvália, tak očakávajú skromnú odpoveď. Správnu reakciou nie je poďakovanie za kompliment, ale skromné odmietnutie (Vy preceňujete moje schopnosti..., Ešte sa musím veľa učiť..., Mne sa zdá, že vy ste oveľa úspešnejší...)

Obchodovanie

✚ V Číne si ctia „moc“. Človek s vyšším postavením má vždy prednosť pred nižšie postaveným. Rovnako sa prejavuje aj úcta voči starším.

✚ Číňania bývajú na rokovaní silnými, tvrdými a prefikanými partnermi – hlavne vtedy, keď druhá strana očakáva operatívne, rýchle rozhodnutia. K cieľu sa dostanete vyjednaním krok za krokom, čínski partneri sa vždy všetko snažia prerokovať do detailov a často sa stáva, že naraz jedná aj s konkurenciou. Na začiatku rokovaní rozprávajte výlučne o všeobecných témach.

✚ Niekedy organizujú dlhé nočné zábavy, aby bol ich partner na druhý deň unavený.

✚ Nevedia naraz rokovať s celou skupinou. Keď na rokovanie prídete viacerí, vyberte niekoho (najlepšie staršieho muža), ktorý bude hovoriť v mene delegácie.

✚ Často sa stáva, že počas rokovania niekoľkokrát zmenia podmienky a rozhodnutie naťahujú do poslednej chvíle.

✚ Dary sú dôležité. Číňania ocenia praktické darčeky – napr. pero, kožené obaly alebo iné elegantné manažérske predmety.

✚ Ak je na rokovaní vaším partnerom žena, akákoľvek narážka na jej ženskosť sa považuje za veľkú urážku, aj keď bola myslená ako kompliment.

Pokračovanie v budúcom čísle.

Vladimír Pristaš, ekonomický diplomat, Peking ●

Bratislavská regionálna komora SOPK ponúka podnikateľom v rámci svojich aktivít konferencie, semináre, workshopy a tréningy:

9.máj 2013

Biznis koučing - „ochutnávka“

Lektor: Mgr. Eva Uhríková, ACC, ECPC, kouč

13.máj 2013

13.00 – 16.00 BPUG prezentácia

Analýza prezentačných zručností

Lektor: Beáta Veghová, Peter Minárik

14.máj 2013

Colné konanie a postupy pri dovoze, vývoze a tranzite

Lektor: Mgr. Jozef Vaško, špecialista v odbore

15.máj 2013

Daňové a účtovné aspekty pohľadávok

Lektor: Ing. Viera Kaletová, špecialista v odbore

16.máj 2013

Úspešný produktový manažér – znalosť trhu, kreativita v tvorbe produktov a marketovanie produktu

Lektor: Ing. Hilda Rubintová, špecialista v odbore

20.máj 2013

Chemická legislatíva REACH – Požiadavky odberateľov a bariéry podnikaní – výrobová politika a chemická legislatíva CISCO - Sledovanie pohybu pracovníkov v rizikovom prostredí - Ernest Salzer (Contineo)

Lektor: Dr. Alena Pilváňová, Dr. Martin Murín- samostatní konzultanti, špecialisti v odbore

21.máj 2013

Tajomstvo úspechu - zadávanie úloh, delegovanie a koučovanie

Lektor: PhDr. Ľubica Mižičková, špecialista v odbore

21.máj 2013

Podpora exportu do Colnej únie Rusko, Bielorusko, Kazachstan – certifikačný systém GOST R/TR

Lektor: Alexey Usoshin, TÜV SÜD Russia

22.máj 2013

INTRASTAT SK

Lektor: Jana Ľuptáková, Štatistický úrad SR

23.máj 2013

Stavebný zákon v praxi

Lektor: JUDr. Mária Zászlósová, Ing. arch. Želmíra Kalinová, špecialistky

23.máj 2013

Seminár o obchodovaní s Ruskou federáciou

27.máj 2013

Ekonomía pre neekonómov

Lektor: Ing. Milan Oreský, PhD., špecialista v odbore

28.máj 2013

Analýza INCOTERMS 2010 z hľadiska medzinárodnej multimodálnej prepravy tovaru a postavenie konosamentu pri jej realizácii

Lektor: Ing. Ľubor Kostelný, špecialista v odbore

30.máj 2013

Právne minimum pre manažérov

Lektor: JUDr. Erika Vrbíková, špecialista v odbore

3.jún 2013

Chemická legislatíva REACH – Výrobky – požiadavky chemickej a súvisiacej legislatívy

CISCO - Sledovanie pohybu pracovníkov v rizikovom prostredí - Ernest Salzer (Contineo)

Lektor: Dr. Alena Pilváňová, Dr. Martin Murín- samostatní konzultanti, špecialisti v odbore

4.jún 2013

Aplikácia Zákonníka práce v praxi po ostatných zmenách

Lektor: Marta Weberová, špecialista v odbore

Zahraničné aktivity

24.máj 2013

Business Breakfast Chorvátsko

30.máj 2013

Okrúhly stôl: Aktuálne možnosti podnikania v Srbsku

1.jún – 9.jún 2013

Podnikateľská misia do Kanady - Toronto - Ottawa - Montreal

27.jún 2013

Seminár - Podnikanie v Brazílii: Obchod a investície

BOJUJEME ZA VÁS

SOPK predložila v rámci legislatívnej činnosti svoje stanovisko k týmto návrhom zákonov:

- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, vrátane návrhu vyhlášky
- návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 293/2007 Z. z. o uznávaní odborných kvalifikácií v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony,
- návrh zákona o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

SOPK tiež predložila svoje stanovisko k:

- návrhu opatrení v hospodárskej politike na podporu hospodárskeho rastu,
- návrhu predbežného stanoviska MF SR k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva,
- návrhu predbežného stanoviska MF SR - Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 282/2011, pokiaľ ide o miesto poskytovania služieb,
- programu stability Slovenskej republiky na roky 2013 až 2016,
- návrhu stratégie rozvoja cestovného ruchu do roku 2020,
- národnému programu reforiem Slovenskej republiky 2013,

a pripomienkovala aj:

- vyhlášku Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

Viete že...?

....Slovensko rovnako ako iné štáty malo do 16. marca 2013 zapracovať do svojho práva Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách. Táto Smernica upravuje všetky obchodné transakcie medzi súkromnými a verejnoprávnymi podnikmi. Zákom č. 9/2013 Z. z. sa zmenil Obchodný zákonník (513/1991 Zb.) s účinnosťou od 1. februára 2013. Táto novelizácia obmedzuje lehotu splatnosti faktúr – zmluvne dohodnutá lehota na zaplatenie nesmie byť viac ako 60 dní (samozrejme sú aj výnimky...) od dňa doručenia faktúry, pre subjekty verejného práva je to 30 dní.

Iné aktuálne ponuky

Zaručený elektronický podpis a elektronický podpis – externá registračná autorita, vykonávajúca certifikačné činnosti a poskytujúca akreditované certifikačné služby

Preverte si partnera - služba poskytuje vysoko kvalitné informácie, analýzy a správy efektívne využiteľné pre majiteľov, konateľov či TOP manažérov firiem na podporu nástrojov risk manažmentu každého podnikateľského subjektu.

Vystavovanie ATA karnetov - unifikovaný colný dokument pre tranzit a dočasný dovoz tovarov do tretích krajín bez cla

Osvedčovanie o pôvode tovaru - služby pre zjednodušenie Vášho zahraničného obchodu

Klub podnikateľov Bratislavskej regionálnej komory a **Klub mladých podnikateľov** – tematické klubové stretnutia členov BRK SOPK

Do 9.5.2013 (štvrtok namiesto 8.5.2013 streda - štátny sviatok)

- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu za **apríl 2013**,
- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu za **apríl 2013**.

Do 15.5.2013 (streda)

- odvod dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb vyberanej zrážkou za **apríl 2013**. Súčasne predložiť oznámenie o zrazení a odvedení dane príslušnému správcovi dane,
- odvod sumy na zabezpečenie dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb platiteľom príjmu za **apríl 2013**. Zároveň túto skutočnosť oznámiť príslušnému správcovi dane.

Do 20.5.2013 (pondelok)

- registračná povinnosť pre daň z pridanej hodnoty (DPH) pre zdaniteľnú osobu, ktorá má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku a ak nemá takéto miesto ale má bydlisko v tuzemsku alebo sa v tuzemsku obvykle zdržiava a ktorá dosiahla za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov obrat 49 790 eur,
- registračná povinnosť pre DPH pre zdaniteľné osoby, ktoré majú sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku a ktoré spoločne podnikajú na základe zmluvy o združení alebo inej obdobnej zmluvy, ak za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov dosiahnu celkový obrat 49 790 eur,
- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za **apríl 2013** pre platiteľa DPH, ktorý dodal tovar s oslobodením z tuzemska do iného členského štátu osobe identifikovanej pre daň v inom členskom štáte alebo premiestnil tovar oslobodený od dane do iného členského štátu na účely svojho podnikania alebo ktorý sa zúčastnil na trojstrannom obchode ako prvý odberateľ. Povinnosť podať súhrnný výkaz má aj platiteľ DPH, ktorý dodal službu s miestom dodania v inom členskom štáte osobe identifikovanej pre daň, ktorá je povinná túto daň platiť,
- povinnosť podať elektronickými prostriedkami súhrnný výkaz za **apríl 2013** pre daňového zástupcu Daňovému úradu Bratislava.

Do 27.5.2013 (pondelok namiesto 25.3.2013 sobota)

- povinnosť podať daňové priznanie k DPH za **apríl 2013** pre platiteľov s mesačným zdaňovacím obdobím (aj negatívne priznanie) a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť podať daňové priznanie k DPH za **apríl 2013** pre osoby, ktoré nie sú platiteľmi dane, ale vznikla im povinnosť platiť daň podľa § 69 zákona o dani z pridanej hodnoty, a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť podať daňové priznanie k spotrebnej dani z minerálneho oleja, tabakových výrobkov, alkoholických nápojov pre prevádzkovateľa daňového skladu, prevádzkovateľa tranzitného daňového skladu, prevádzkovateľa daňového skladu pre zahraničných zástupcov a oprávneného príjemcu, ktorý v rámci podnikania opakovane prijíma predmet dane v pozastavení dane z iného členského štátu za **apríl 2013** (aj za zdaňovacie obdobie, v ktorom daňová povinnosť nevznikla) a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť pre držiteľa oprávnenia na distribúciu spotrebiteľského balenia liehu v daňovom voľnom obehú oznámiť údaje podľa § 54 ods. 15 zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov colnému úradu elektronicky za **apríl 2013**,
- povinnosť podať daňové priznanie k spotrebnej dani z alkoholického nápoja pre prevádzkovateľa liehovárníckeho závodu na pestovateľské pálenie ovocia za **apríl 2013**,
- povinnosť podať daňové priznanie k spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu pre platiteľa dane za **apríl 2013** a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k spotrebnej dani z alkoholických nápojov za **apríl 2013** a splatnosť vlastnej daňovej povinnosti,
- povinnosť podať colnému úradu daňové priznanie k dani z tabakových výrobkov za **apríl 2013** pre odberateľa tabakových výrobkov, ktorý ich prevezme na podnikateľské účely a splnenie vlastnej daňovej povinnosti.

Do 31.5.2013 (piatok)

- povinnosť zamestnávateľa predložiť prehľad o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, o zamestnaneckej prémii a o daňovom bonuse za **apríl 2013**,
- splatnosť preddavku na daň z motorových vozidiel za **máj 2013** - mesačný preddavok vo výške 1/12 predpokladanej ročnej dane, ak tá u jedného správcu dane presiahne 8 292 eur,
- splatnosť preddavku dane z príjmov fyzických osôb za **máj 2013** - mesačný predda-

• splatnosť preddavku dane z príjmov právnických osôb za **máj 2013** - mesačný preddavok vo výške 1/12 dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, ak tá presiahla 16 596,96 eura,

Do 3 dní po dni vzniku daňovej povinnosti

- podať daňové priznanie k spotrebnej dani z minerálneho oleja, tabakových výrobkov, alkoholických nápojov (okrem prevádzkovateľa daňového skladu, prevádzkovateľa tranzitného daňového skladu, prevádzkovateľa daňového skladu pre zahraničných zástupcov a oprávneného príjemcu) a splatnosť dane.

Do 25.5.2013 (štvrtok)

- Do výplatného termínu za mesiac **apríl 2013**
- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie plateného zamestnancom a zamestnávateľom (preddavok na poistné z príjmu vypočítava a odvádza za zamestnanca zamestnávateľ),
 - odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré odvádza zamestnávateľ.

Do 5 dní po výplatnom termíne za mesiac apríl 2013

- odvod preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti znížených o úhrn daňového bonusu.

Do 10.6.2013 (pondelok namiesto 8.6.2013 sobota)

- odvod preddavku na poistné na verejné zdravotné poistenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a samoplatiteľa za **máj 2013**,
- odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné), poistného do rezervného fondu solidarity a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za samostatne zárobkovo činnú osobu a dobrovoľne poistenú osobu za **máj 2013**.

Do 17.6.2013 (pondelok namiesto 15.6.2013 sobota)

- odvod dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb vyberanej zrážkou za **máj 2013**. Súčasne predložiť oznámenie o zrazení a odvedení dane príslušnému správcovi dane,
- odvod sumy na zabezpečenie dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb platiteľom príjmu za **máj 2013**. Zároveň túto skutočnosť oznámiť príslušnému správcovi dane.

vz

...to správne biznis centrum pre Vás

Biznis Centrum
KERAMETAL

+421 2 48291 446

www.bizniscentrum.sk

KMReality · Jašíkova 2, 821 03 Bratislava · www.km-reality.sk